

UIT HET BUITENLAND

AMERIKA: DE ACCOUNTANT VAN KLEINE BEDRIJVEN

door Drs L. J. M. Roozen

Seth A. Densmore CPA plaatst in een beschouwing over „special services, rendered by the CPA for small business in small communities” (The Journal of Accountancy August 1951) in één adem tegenover elkaar:

- de „staff-man” van een grote firma en de plaatselijke eenmans-accountant
- de grote en de kleine cliënt
- de „city” en de „small community”,

om vervolgens te betogen, dat de plaatselijke eenmans-accountant bij een kleine cliënt een heel wat meer omvattende taak verricht dan zijn collega in de grote stad, werkzaam voor een „national known” accountantskantoor, bij een grote cliënt.

Met een beminnelijke onbezorgdheid voor het aantal vraagstukken, dat in deze ruime omschrijving ligt opgesloten, en voor de variaties en tussenvormen tussen beide uitersten, geeft de schrijver daarna een schets van de werkzaamheden van de plaatselijke eenmansaccountant, waarvan hij stilzwijgend aanneemt, dat alleen deze onder zijn cliënten telt de kleine zaken, „with one bookkeeper and occasionally an assistant” en zonder „accounting staffs and internal audit”.

In plaats van de jaarrekening slechts te behoeven verifiëren, moet deze accountant haar zelf opmaken, de belastingaangiften verzorgen en het rapport van de aandeelhouders samenstellen. Voorts wordt zijn hulp vaak ingeroepen voor het voeren van de boekhouding, het inwerken van een nieuwe boekhouder, het adviseren inzake „business problems”, het aannemen van personeel, enz. Deze taken en het feit, dat deze cliënten voor zijn controlerende functie slechts in de laatste tijd enig begrip beginnen te krijgen, maken, dat er van de controle niet zoveel terecht komt als de accountant wel zou wensen. Zo is de cliënt geneigd, de inventarisatie en de controle op de debiteurensaldi overbodig, of de kosten niet waard te vinden. Het resultaat is „that even a qualified opinion would be of little value, although the client may desire it”.

Deze laatste uitspraak is merkwaardig, omdat hieruit blijkt, dat de schrijver geen bezwaar maakt tegen het afgeven van een verklaring, welke hij zelf van onvoldoende importantie acht. Ook de Amerikanen toch verbieden het voorbehoud, dat de strekking van de verklaring teniet doet.¹⁾ Overigens moet gezegd worden, dat de schrijver niet zo ver gaat als sommige Nederlandse accountants, die het in gelijke omstandigheden verantwoord achten, de controle geheel achterwege te laten.

Schrijver wijdt er daarna over uit, hoe de cliënt er tenslotte toch toe komt, de controle ook in zijn eigen belang te gaan zien. Hij wijst op de moeilijkheid, dat de plaatselijke banken vaak wel uitvoerige rapporten vragen, doch geen accountantsverklaring; hierin komt echter verbetering en dit verruimt het arbeidsveld van de plaatselijke accountant.

Uitvoerig gaat de schrijver in op de functie van de accountant ten

¹⁾ Zie A. R. Overbeek in het MAB, October 1951, bl. 366.

aanzien van de verhouding tussen de cliënt en de fiscus. Hij legt daarbij meer de nadruk op de verbetering van de wederzijdse persoonlijke waardering van cliënt en fiscus dan op de controlerende taak van de accountant. Uit zinsneden als „on high professional level” moeten wij opmaken, dat de schrijver deze taak in dit verband niet wenst te verwaarlozen.

Daarna spreekt hij over de inrichting van administraties, waarbij voor ons de vraag rijst, of van het ontbreken van „adequate accounting records” alleen sprake is bij kleine zaken. Als dat zo is, is Amerika in dit opzicht ver op ons vooruit!

Tenslotte vermeld ik schrijver's gedachten over de administratieve functie. Hij acht het optreden van de accountant als boekhouder in vele gevallen wenselijk en, voor cliënt en accountant, uit commerciële overwegingen voordelig. De accountant, die een eigen „book-keeping department” kan houden, heeft dan meer gelegenheid, zich te wijden aan zijn „more important work of auditing and income-tax preparation”, omdat hij er nu van verzekerd is, dat de administratie goed is.

Geen enkele opmerking van de schrijver wijst in dit artikel op de mening, dat de accountant bij kleine zaken een opdracht zou mogen aanvaarden, leidende tot het „opstellen” van een jaarrekening, zonder controle welke is „in accordance with generally accepted auditing standards”. Ook dit artikel wijst er dus op, dat het vraagstuk van de accountant-boekhouder, zoals het in ons land wordt gesteld, in Amerika eenvoudig niet ter sprake komt. ²⁾

²⁾ Zie Rubriek Buitenland in het MAB, November 1951.

BOEKBESPREKING.

M. G. Mey-Koning, VRAAGSTUKKEN OVER ACCOUNTANCY, uitg. J. Muusses, Purmerend.

door Drs E. J. Flipse

Ter recensie werd ontvangen de 2e druk van het deel Contrôleleer van de bekende bundel, welke door Mevrouw Mey-Koning onder bovenstaande titel is samengesteld. Er is hier in wezen niet te spreken van een 2e druk; het ware beter dit boekwerk als een nieuwe editie aan te duiden.

Mevrouw Mey-Koning heeft door tussenvoegen van een nieuw hoofdstuk — namelijk: De samenstelling van het werkplan en de techniek van de eenmalige of geregelde controlewerkzaamheden op bepaalde delen van de verantwoording of op bepaalde balansposten in verschillende typen van bedrijven, eventueel onderlinge vergelijking (nieuw hoofdstuk 6) — de stof nog verder trachten te doen aansluiten op bepaalde delen van de theoretische opleiding.

In de onderverdeling van de hoofdstukken is verder geen wijziging aangebracht.

Was in de eerste editie sprake van een sterk persoonlijke selectie uit de veelheid van vraagstukken, welke tussen de jaren 1930 en 1940 als toetssteen hebben gediend op diverse examens, in de nieuwe editie heeft